

Ks. ANTONI REGINEK

SPRAWOZDANIE Z KONFERENCJI MUZYKOLOGICZNEJ W CIESZYNIE

Dnia 27 XI 2002 r. w Filii Uniwersytetu Śląskiego w Cieszynie odbyła się konferencja naukowa: *Pieśń religijna na Śląsku. Stan zachowania i funkcje w kulturze*, zorganizowana przez tamtejszy Zakład Teorii Muzyki, działający w ramach Instytutu Muzyki, a prelekcje wygłosili głównie przedstawiciele ważniejszych ośrodków muzykologicznych południowej Polski. Bezpośrednio za zorganizowanie całej konferencji była odpowiedzialna dr Bogumiła Mika z Cieszyna. Uroczystego otwarcia dokonał doc. Janusz Seligman, prodziekan ds. artystycznych, naukowych i współpracy zagranicznej Wydziału Artystycznego Filii Uniwersytetu Śląskiego.

Konferencja została podzielona na trzy bloki sesyjne o odpowiednim ukieunkowaniu tematycznym. Pierwsza sesja była prowadzona przez prof. dr hab. Krystynę Turek, a zainicjował ją ks. Antoni Reginek (z Katedry Historii Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Śląskiego), wygłaszając referat na temat recepcji twórczości Franciszka Karpińskiego w cieszyńskich drukach religijnych – katolickich i ewangelickich w XIX wieku. Przedłożenie to ukazywało częściowe wyniki szerzej zakrojonych badań nad recepcją religijnej twórczości Karpińskiego. Następnie dr Henryka Andrzejczak, polonistka związana z Muzeum w Bytomiu, omówiła znaczący zbiór pieśni zreagowany przez bytomskich organistów Gil-lara i Hoffmanna o nazwie *Śpiewnik dla ludu katolickiego oraz książka do nabożeństwa*, wydany w Bytomiu w 1900 r. W kolejnym wykładzie muzykolog dr Remigiusz Pośpiech ze Studium Muzyki Kościelnej Uniwersytetu Opolskiego zrelacjonował pielęgnowanie tradycji pieśni religijnej diecezji opolskiej (1972–2002), ze szczególnym uwzględnieniem dziejów modlitewnika *Droga do nieba* i redakcji *Chorału opolskiego*. Kończącą część pierwszego bloku sesyjnego wypełniły nieco krótsze wystąpienia: najpierw prof. dr hab. Jolanta Szulakowska z Cieszyna mówiła o cechach charakterystycznych religijności ludowej na Śląsku, a mgr Józef Chudalla w zwięzłym komunikacie scharakteryzował pieśni pątnicze na Śląsku w początkach XX w. Po tym wystąpieniu organizatorzy zaprosili uczestników na relaksową przerwę, która stała się okazją do ożywionej dyskusji i cennych uzupełnień dokonywanych przez uczestników sesji.

Drugi blok sesyjny poprowadziła prof. dr hab. Jolanta Szulakowska-Kulawik, a wypełniły go następujące trzy referaty: prof. dr hab. Krystyna Turek z Cieszyna podjęła temat pieśni religijnej w obrzędzie przedpogrzebowym na Śląsku, zilustrowany przykładami z nagrań terenowych, następnie dr Bogumiła Mika przedstawiła więziotwórczy wymiar pieśni religijnej na Śląsku – od tradycji po nowoczesność, a w końcowym wystąpieniu tej części konferencji mgr Wojciech Odoj z Katowic omówił dzieje śląskiego *Te Deum*, przytaczając ilustracyjne przykłady nutowe różnych wersji tego hymnu. Kolejna przerwa posłużyła na ponowną wymianę zdań i merytoryczną dyskusję.

Trzeci, końcowy blok sesyjny wypełniły znów trzy referaty. W pierwszym z nich dr Magdalena Dziadek z Cieszyna omówiła stan zachowania tradycyjnego repertuaru pieśni religijnej na Śląsku Cieszyńskim, z kolei mgr Anna Kochańska z Cieszyna podjęła się głębszej analizy pieśni religijnej w twórczości Józefa Świdra z uwzględnieniem „Ewokacji” na fortepian i orkiestrę smyczkową. Tematem ostatniego referatu, który wygłosiła magistrantka Magdalena Stawowy z Cieszyna, był kult Świętego Mikołaja w Pierścu i jego wymiar muzyczny (przytaczała dotychczas znane pieśni związane z kultem tego popularnego świętego).

W kuluarowej dyskusji wszyscy uczestnicy byli zgodni co do sensowności tego typu spotkań, stanowiących niewątpliwie impuls do dalszych naukowych poszukiwań. W obliczu toczących się dyskusji na temat muzyki kościelnej temat pieśni religijnej okazał się niezwykle trafny i aktualny, a jednocześnie stwierdzono, że ciągle jeszcze zagadnienie to wymaga zgłębienia historycznego, opartego na dostępnych zasobach przekazów źródłowych. Konkretnym owocem, wieńczącym to ważne i pożyteczne cieszyńskie spotkanie, było postanowienie zorganizowania kolejnych sesji muzykologicznych w Cieszynie i w Opolu wiosną 2003 r.